

Alleen met een dosis zelfkritiek kan de kloof in de Roermondse raad gedicht worden

De integriteitskwestie rond wethouder Zwijnenberg toonde aan dat er een diepe kloof is in de Roermondse politiek. — © Dick Holthuis

Roermond - Na de grote integriteitszaken die Roermond in de greep hielden in het verleden, lag het voor de hand dat het onderwerp scherp in de gaten zou worden gehouden in de politiek. Bij de raadsvergadering over de kwestie Zwijnenberg bleek dat er nog een wereld te winnen is.

Door Rob Dieleman

Gisteren om 18:20

Wethouder Vincent Zwijnenberg (VVD) begon de vergadering nog wel met een statement dat hij 'niet handig' was geweest in de vergunningskwestie rondom het tuinhuis bij de woning die op naam van zijn vrouw staat. Twee burens waren het niet eens met het bouwwerk en dienden bezwaren in. Zwijnenberg bemoeide zich vervolgens, niet in de rol van wethouder maar als privépersoon, met het proces, waarop de burens een integriteitsmelding deden. De schijn van belangenverstrengeling was gewekt, concludeerde onderzoeksbureau Necker van Naem.

De coalitie stond anders in de wedstrijd. LVR-raadslid Aijiththan Loganathan vond dat Zwijnenberg 'een beetje dom was geweest', VVD-raadslid Jonathan Felix probeerde 'zijn' wethouder te beschermen en haalde vooral het onderzoek onderuit en GroenLinks en PvdA waren opvallend mild in hun oordeel. Bij de coalitie leek het zo alsof Roermond nooit last had gehad van integriteitsproblemen. Zeker bij GroenLinks was dat opmerkelijk gezien hun felle reacties bij de vorige integriteitskwestie in 2012.

Het openingsstatement van de wethouder kon als een mea culpa gezien worden, maar echt overtuigend was het niet. Hij had moreel en juridisch niets fout gedaan, zo zei hij diverse keren, maar kon zich wel voorstellen dat mensen misschien gedacht hadden dat er iets niet in de haak was. Het was met name vervelend dat vanwege een persoonlijke kwestie zijn integriteit nu op het spel stond.

Pijnpunt

Die schoorvoetende excuses schoten bij de oppositiepartijen in het verkeerde keelgat. Vooral Michael Kalthoff (D66) en Resi Coumans (Stadspartij Roermond) waren fel. Volgens die laatste kwam het statement van Zwijnenberg over als: 'Iedereen is gek, behalve ik'. Het grootste pijnpunt voor de oppositie was het gebrek aan zelfreflectie, zeker gezien het turbulente verleden van de gemeente op dit gebied: wéér een integriteitsschending, wéér de Roermondse politiek in een slecht daglicht, wéér een deuk in het vertrouwen van de burgers in het openbaar bestuur.

Toch toonde de wethouder zich de tweede keer dat hij aan het woord kwam al wat berouwvoller. 'Ik had beter moeten weten', zei hij. Hij beloofde beterschap. Het was echter niet genoeg voor de oppositie. Het berouw kwam te laat voor iemand met een dergelijke staat van dienst – Zwijnenberg heeft jaren ervaring als raadslid en wethouder – en die al een keer eerder te maken kreeg met een integriteitskwestie (in 2012). Een motie van wantrouwen tegen de wethouder volgde.

Afschuiven

Die motie kwam naast een motie van afkeuring te liggen voor het college. Dat was zich van geen kwaad bewust. Bureau Berenschot deed vorig jaar een screening naar de kandidaat-wethouders en mogelijke integriteitsproblemen. De aanbevelingen van dat bureau zijn nooit op papier vastgelegd, zo concludeerde Necker. Maar er is wel degelijk op diverse momenten over integriteitszaken gesproken en geklankbord, zei Dirk Franssen donderdag namens het college.

Concrete afspraken maken over integriteit was niet aan het college, zei Franssen. Die taak lag bij de burgemeester en de gemeentesecretaris. Het college schuift de verantwoordelijkheid dus liever af, in plaats van kritisch naar zichzelf te kijken. Een college dat integriteit hoog op de agenda had staan, had juist werk gemaakt van concrete afspraken en Zwijnenberg tot de orde geroepen. Tot dat inzicht is het college (nog) niet gekomen.

Burgemeester Yolanda Hoogtanders, die een enerverende, chaotische eerste vergadering beleefde, liet weten aan de slag te gaan met het moderniseren van de integriteitsregels en die nog eens kritisch te gaan bekijken. Dat is mooi. Maar daar is ook zelfkritiek voor nodig. Daar ontbreekt het op diverse plekken momenteel nog aan, zo bleek donderdag. En dan nog is er waarschijnlijk meer voor nodig om een brug te slaan over de diepe kloof tussen coalitie en oppositie.